

AKTUALITY

LATEST NEWS

EBOLA – stručné sdělení o situaci v Africe

Ebola – brief information about the situation in Africa

Jitka Částková

Dne 15. srpna ECDC vyhlásilo 1. stupeň pohotovosti PHE (Public Health Emergency) vzhledem k intenzivnímu náhlému vzestupu nemocných EVD (Ebola virus disease). Jedná se o dosud největší epidemii v Africe, v západní Africe poprvé.

Ke dni 20. 8. 2014 bylo hlášeno 2615 případů onemocnění, z toho 1427 úmrtí. Laboratorně bylo potvrzeno 1528 případů, další jsou klasifikovány jako pravděpodobné nebo suspektní. Kromě Quinee, Libérie, Sierry Leone je hlášeno 16 případů už i z Nigérie a nejaktuálnější informace potvrdily 24 případů EVD včetně 13 úmrtí z Demokratické republiky Kongo. Všechna onemocnění i úmrtí zde byla v přímé souvislosti s index case – nemocnou těhotnou ženou, která zemřela po typických klinických příznacích dne 11. srpna. Místní zvyky nedovolují pohřbit ženu s jejím plodem. Proto byl post mortem proveden císařský řez a plod vyjmut. Zdravotníci pracovníci, kteří byli při operaci exponováni (1 lékař a 2 sestry), dále hygienik a chlapec, pravděpodobně sanitář z oddělení nemocnice, onemocněli a zemřeli. K dalším úmrtím došlo mezi příbuznými, kteří navštívili nemocnou těhotnou ženu, dále mezi osobami, které byly v kontaktu se zaměstnanci kliniky a těmi, kteří manipulovali se zemřelou během pohřbu.

Nedisciplinovanost, neochota ke spolupráci a obecná nedůvěra k doporučením směřujícím ke snížení rizika přenosu nákazy jsou jedny z faktorů, které přispívají k šíření infekce. V Sierra Leone přistoupili k nařízení, že osoby, které schovávají nemocné doma mohou být uvězněny až dva roky. Řada leteckých společností zrušila přímé lety do postižených zemí. V těchto zemích je zaváděn „exit screening“ na letištích, v přístavech a mezistátních přechodech.

Dne 20. srpna vydala WHO předběžný dokument nazvaný „Ebola Response Roadmap“, soubor opatření, jejichž cílem je zastavit probíhající přenos Eboly a to zcela během

6–9 měsíců. V dokumentu je opakovaně zmíněn zákaz cestování všech nemocných i kontaktů, aniž by byl specifikován termín „kontakt“ (CDC ve své case definici rozlišuje několik druhů „high“ a „low risk contacts“). Současně WHO nedoporučuje cestovní a obchodní restrikce.

Stav připravenosti členských států EU na bezpečné přijetí, izolaci a hospitalizaci osob se suspektní nebo potvrzenou virovou hemoragickou horečkou je analyzován na základě údajů z pravidelně aktualizovaných dotazníků. Předběžně bylo uzavřeno, že situace je uspokojivá.

V ČR proběhly již dvě zasedání ÚEK (Ústřední epidemiologické komise), dosud realizovaná opatření MZ i jednotlivých zástupců ÚEK byla hodnocena jako úměrná stávajícímu stavu rizika pro ČR.

V rámci pravidelných audiokonferencí, pořádaných Evropskou Komisí, HSC (Health Security Committee), WHO, ECDC, EMA, DG Sanco a dalších DG za účasti zástupců členských států EU jsou řešeny otázky spojené s repatriací, evakuací, transportem nemocných a kontaktů a to s leteckými společnostmi komerčními, privátními i armádními, odběr, transport a vyšetřování biologického materiálu nemocných s VNN (vysoce nebezpečnou nákazou), otázky vyvstávající v oblasti komerční sféry, koordinace jednotlivých opatření, finanční, materiální a personální pomoc postiženým zemím atd.

Samostatným problémem je řešení etické stránky experimentální léčby, kdy nebyly vědecky ověřeny výsledky, včetně možných vedlejších reakcí a účinnosti existujících preparátů.

Zdroj: ECDC, WHO, MZ ČR

MUDr. Jitka Částková, CSc.

*Oddělení epidemiologie infekčních nemocí
CEM, SZÚ*